

na izgubljeno mater je toplo čuvstvo, ki greje celo knjigo — a doni mogočno silno, ko bodri za boj zoper sovražnike naroda. Narava in majka, to dvoje daje Kataliničevi poeziji čar, ki ga občutiš, če le vzameš knjigo v roke. Pesmi prigodnice so za tako zbirko manj prikladne; neestetična se mi zdi slika pesmi na strani 16. neprimeren izraz na strani 11., da v grobu majčino srce „gnije“.

Dr. Fran Ilešič.

Adela Milčinović: Ivka. Zagreb 1905. — Cena 2 K (po pošti 10 h več). Naroča se pri pisateljici v Zagrebu, Kačićeva ulica 9. I. —

Knjiga združuje osem daljših in krajših črtic, ki so bile izvečine že objavljene v raznih hrvaških listih. — Pisateljica razume svoj posel dokaj dobro; razvoj in beseda ji tečeta gladko v lahkotnem podlistkarskem slogu. Piše pa tem laglje, ker je videla nekaj sveta; najljubši ji je seveda notranji svet, njeno lastno domovje: žensko srce. Že prva črtica, „Ivka“, po kateri je naša knjiga naslovljena, je posvečena tej snovi. Ni pa se pisateljica vkopala le v notranjost; že kraji, kjer so nastale njene črtice, so jo odvrčali od tega: večini je rojstni kraj Hamburg! Zato sem radovedno prečital črtico „Uz Alsteru“ — ta krasna Alstera v Hamburgu! Ako tam stojiš ob lepem dnevu ali še lepšem večeru, mora te obiti nekaj takega kakor poezija, in bodi še tako duševno oglušel, in radi verjamemo pisateljici, da je ono izgubljeno dekle, rojeno tam na jugu, res za trenotek začutilo nežen dih poezije, tako dolgo, dokler se ni zavedalo, da je — lačno . . .

Tu slika iz mednarodnega vrvenja, „Jedno nedeljno popodne“ pa prizor iz hrvaškega sela i. t. d., vsaka slika brez okraška, brez okvira, nič velikega, ali tudi nič majčkenega; kurentno blago.

Dr. Jos. Tominšek.

Gundulić und sein Osman. Eine südslavische Litteraturstudie von Alfred Jensen. Göteborg, 1900. Strani 442.

Poročal sem že čisto kratko o tej knjigi; naj mi bo dovoljeno, tu malo obširneje navesti vsebino te znamenite študije našega švedskega slavista Jensena. Knjiga je sicer naslovljena le „Gundulić und sein Osman“, a pisatelj razpravlja tudi o drugih sodobnih pisateljih, o kulturnih in političnih odnošajih Dubrovnik. Naslanja se na korenite študije Jirečkove, nam podaja Jensen v prvem poglavju zgodovino mesta, omenja razne dobe benečanske in turške oblasti in se dotika tudi politične ustave. Republika sicer ni bila materijalno bogsivedi kako močna, a zato se je odlikovala duševno, kar je pripoznal že Benečan Soranzo, ki je leta 1575. potoval skozi Dubrovnik v Carigrad. Da ne omenjam drugih mož, ki so se pohvalno izrazili o teh „jugoslovanskih Atenah“, naj zadostuje le odlomek iz spominov maršala Marmonta, ki je vladal tam od 1808.—1814. l.; on piše: „Jamais ou n'a vu un pays plus heureux, plus prospère par un louable industrie, un sage economie et un aissance bien entendue“.

Drugo poglavje prinaša pregled literature pred Gundulićem. Tu razpravlja Jensen tudi o vplivu italijanske renesanse in prihaja do zaključka, da se edino pod tem vplivom da razlagati tako cvetoča književnost dubrovniška. Veliko zapreko pa vidi pisatelj v tem, da Dubrovnik ni imel svoje tiskarne. Obširneje se peča z Menčetićem, pesnikom ljubezni (1457—1527). Zanimive so Jensenu tudi pustne igre „poklade“, po katerih prehaja na Marulića in Lucića. Zadnjega „Robinjo“ analizira dokaj obširno in temeljito.

Mnogo truda je pisatelja stalo naslednje poglavje. Z veliko natančnostjo je preresetal vso genealogijo rodbine Gundulićeve in kot letnico rojstva našega pesnika navaja 1588. Potem priobčuje ves register služb in dostojanstev, ki jih je